

Editörden

Merhaba Değerli Okurlar,

Dergimizin 30 Nisan 2024 tarihi itibarıyla yayımlanan beşinci sayısını da okuyuculara ulaştırmış bulunuyoruz. Geçen sayının yayımlanmasından bu yana geçen dört aylık sürede, Türkiye’de ve dünyada, sosyal, kültürel, pedagojik yönlerden elbette pek çok gelişme ve olay yaşanmıştır. Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2000’li yılların başında gerçekleştirilen kapsamlı program geliştirme çalışmalarının ardından eğitim programlarında zaman içinde bazı kısmi güncellemeler yapılmış olsa da, geçtiğimiz günlerde Türkiye Yüzyılı perspektifine yönelik yeni bir eğitim paradigması çerçevesinde hazırlanan taslak, “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” adıyla kamuoyunun görüşüne sunulmuştur. Gelecek öneriler doğrultusunda bu programlara nihai şeklinin verilmesi beklenmektedir. Yeni hazırlanacak programların, öteden beri yapboz tahtasına dönmekle eleştirilen programlardan farklı olarak bireysel, kurumsal ve toplumsal beklentilere cevap verecek nitelikte olması, en büyük temennimizdir.

Eğitimde “program değerlendirme ve geliştirme”, eğitim bilimlerinde ayrı bir uzmanlık alanı olup bu süreçte başlangıçta ihtiyaç analizi yapılarak ilgili paydaşların katılımıyla eğitim ve öğretim programlarının, sosyal ihtiyaç, beklenti ve taleplere göre oluşturulması beklenir. Eğitim sistemlerinde merkezi otorite tarafından eğitimin temel amaçları çerçevesinde hazırlanacak çerçeve programların, uygulayıcılar tarafından geliştirilmesi, bu bağlamda okul merkezli gelişim ve iyileştirme çalışmalarına da önem verilmesi gerekir. Zira bir bilgi kümesi olmasının ötesinde düşünülüp hazırlanan öğretim programlarının, eğitim sürecinin temel aktörleri olan öğretmen ve okul yöneticileri tarafından da içselleştirilmesi önem taşır. Aksi halde hazırlanacak programların beklenen sonuçların elde edilmesine katkı sağlaması güç olacaktır. Bu nedenle, hizmet öncesinde ve hizmet içinde başta öğretmen ve yönetici eğitimi yanında eğitimle ilgili uygulamacıların mesleki yetkinliklerini geliştirmeye dönük okul merkezli sürekli eğitim ve mesleki gelişim çalışmalarına önem verilmesi; bu süreçte öğretmen ve okul yönetimlerinin çeşitli yönlerden güçlendirilmesi önem taşımaktadır.

Dergimizin bu sayısında altı makale ile bir kitap tanıtımı yazısı yer almaktadır. Birinci yazı, Mustafa Ergün tarafından kaleme alınan davetli bir yazıdır. Bu yazı Çin’den Fransa’ya, Türkiye’den Almanya’ya farklı amaçlarla gönderilen öğrencilerle ilgilidir. Ondokuzuncu yüzyıldan bu yana birçok ülke gibi Türkiye’den de başka ülkelere pek çok öğrenci gönderilmiştir. Yazar, söz konusu öğrenci gönderme sürecinde yaşanan bazı olaylara ve sorunlara dikkati çekmektedir. Yurt dışına öğrenci göndermeyle ilgili projeler hakkında kapsamlı değerlendirmelerin yapılmasına ihtiyaç olup dergimizin önceki ve bu sayısında

konu hakkında yayımlanan yazıların, gelecekte yapılacak ayrıntılı araştırmalar ve hazırlanacak raporlar için bir başlangıç noktası oluşturması umulmaktadır.

Dergimizin bu sayısında yer alan ikinci makale, bir araştırma makalesi olup Gürhan Can ve Gamze Şenbay tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçlarını kapsamaktadır. Araştırma, ergenler üzerinde yapılmış olup temel amacı, ergenlerin bağlanma stili ve algılanan sosyal destek düzeylerinin, onların öznel iyi oluşları üzerindeki rolünü incelemektir. Araştırma grubundan çeşitli ölçeklerle toplanan veriler, bir takım istatistiksel analizlere tabi tutularak bazı bulgulara ve sonuçlara ulaşılmaya çalışılmış; araştırma sonunda bazı önerilere de yer verilmiştir.

Üçüncü makale, Zeki Öğdem ve arkadaşları tarafından kaleme alınan derleme türünde bir makale olup okul, çevre ve aile ilişkilerini, doküman taramasına dayalı olarak ortaya koyarak analiz etmeye dönük bir çalışmadır. Okul ve toplum ilişkileri, bu bağlamda eğitimde okul ve aile işbirliği, öteden beri bütün toplumlarda üzerinde önemle durulan bir konu olup her ne kadar modern toplumlarda eğitim işlevi, büyük ölçüde okulların yerine getirmesi öngörülen bir işlev olmakla birlikte aile, ilk sosyalleşme ve eğitim kurumu olma özelliğini ve işlevini bütünüyle okula devretmiş olamaz. Ancak dünyada olduğu gibi Türkiye’de de aile ve toplum yapısında meydana gelen değişimler ve söz konusu değişmelerin oluşturduğu bazı sorunlar, okulları da yakından ilgilendirmektedir. Makalede, okul, toplum ve aile ilişkilerini ve eğitimde işbirliğini geliştirmeye dönük çeşitli yollardan söz edilmiştir.

Dördüncü makale, Hasan Özder tarafından kaleme alınan derleme türünde bir makale olup bu çalışmada, küreselleşen bir dünyada küreselleşen kültürlerin bireylerin davranışı üzerindeki etkileri ele alınmıştır. Küreselleşme; sosyal, kültürel, pedagojik, politik, ekonomik boyutları olan karmaşık bir konu ve süreç olup modern toplumlarda insanların çevresi çeşitli kurumlarca kuşatılmıştır. Özellikle iletişim teknolojileri ve medya, her yaşta insanlar üzerinde etki gücü yüksek bir kurum olma hüviyetine sahip olmuştur. Eğitim, okulla sınırlı bir olgu ve süreç olmayıp bütün yaşama alanlarında söz konusudur. Bu bağlamda toplumda her insan diğerlerinden öğrenen bir öğrenci olmanın yanında aynı zamanda diğerlerinin de kendisinden öğrendiği bir öğrenme kaynağıdır. Dolayısıyla bu bağlamda taklit etme, örnek alma ve rol modeli gibi durumlar önemli olmaktadır. Makalede, bireylerin gerçek yaşamdan uzak olarak özellikle sosyal medya araçları vasıtasıyla sanal dünyalarda sanal bir yaşam sürdürdükleri, sanal mutluluklar peşinde oldukları, giderek üretken bir kişilik ve kimlik geliştirmekten uzaklaştıkları sorgulanmaktadır.

Beşinci makale, Kenan Güler’in kırsal alanda yaşayan ve taşınmalı eğitime tabi tutulan öğrencilerin, taşınmalı eğitim konusundaki görüşlerini belirlemeye dönük olup sınırlı bir öğrenci grubundan elde edilen verilere dayalı olarak taşınmalı eğitimle ilgili mevcut durum ve sorunları ortaya koymayı amaçlayan bir çalışmadır. Araştırmada, taşınmalı eğitimle ilgili bazı sorunlar da mevcut olmakla birlikte söz konusu uygulamanın yapılacak iyileştirmelerle sürdürülmesinin yararlı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Dergimizin bu sayısında yer alan kitap tanıtımında, M. Feyyaz Çetin tarafından eğitim liderliği konusunda Patrick DUGNAN tarafından yazılmış olan “Eğitim Liderliği: Temel Zorluklar ve Etik Gerilimler” adlı eser ele alınmıştır. Kitabın yazarı, eğitim liderliği ile

çalışmaları olan bir öğretim üyesi olup bu süreçte gündeme gelen temel güçlükleri ve etik yönden gerilimleri ele almıştır. Esasen eğitim ve okul yöneticiliği yerine daha çok da eğitim ve okul liderliği ifadelerinin tercih edildiği günümüz dünyasında, okul müdürlerinin karşılaştıkları sorunların önemli bir kısmının ahlaki ve etik konularla ilgili olduğu gözlemlenmektedir. Yirmi birinci yüzyılda okulların geçmişe oranla, fiziki ve teknik yönlerden daha elverişli imkanlara ve donanıma sahip oldukları söylenebilir. Ancak eğitimin insan davranışlarıyla ilgili bir süreç olduğu dikkate alındığında günümüzde okullarda yaşanan sorunların önemli bir kısmının da davranışlarla ilgili olduğu, okul müdürlerinin ilgilenmek ve çözmek durumunda oldukları sorunların önemli bir bölümünün de bu alana tekabül ettiği görülmektedir. Daha insani, daha ahlaki ve daha erdemli bir toplum ve okul inşa etme sürecinde okul yöneticilerinin üstesinden gelmeleri beklenen önemli sorunların başında, giderek toplumlarda çeşitlenen değerler arasından tercihte bulunarak daha adil ve insani bir dünyanın inşasına katkıda bulunmaktır. Kitapta, bu konuda okul yöneticilerine yönelik bir takım yol işaretleri verilmeye çalışılmıştır.

Dergimizin bundan sonraki sayılarında görüşmek üzere bütün okurlara en içten, selam ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Mehmet ŞİŞMAN